

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

24 Mayıs 2019

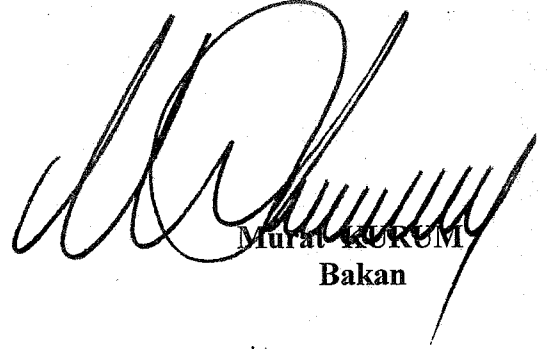
Sayı : 30824082/610- 124347
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (1 Adet- 2 Sayfa)
- Cevap yazısı (11 Adet, 15 Sayfa)

7/2060 - 6K.75
7/2059 - 6K.75
7/6153 - 6K.59
7/6152 - 6K.59
7/6156 - 6K.59
7/6782 - 6K.63
7/1173 - 6K.11
7/6156 - 6K.59
7/3429 - 6K.29
7/10460 - 6K. -
7/9522 - 6K.108

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ
TBMM 7/3429 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR:

22 Eylül 2018 tarihinde basına yansıyan haberlere göre Hatay'ın Samandağ İlçesi Meydanköy Kıyılarında sahile ulaşmaya çalışan on binlerce kefal cinsi balık, kıyıya ulaşmadan telef oldu. Samandağ İlçesi Tekkebaşı Mahallesi'nde yer alan Asi Nehri Boğazı'nda tatlı suyun denize döküldüğü alanda her yıl yaşanan balık ölümlerinin sayısı, bu yıl onbinleri bularak daha da dikkat çekici bir hal almıştır.

Bu Gerekçeyle;

- 1- Balıkçılara ve çevre sakinlerine göre bölgede her yıl yaşanan balık ölümlerinin nedeni nedir? Daha önce bununla ilgili Bakanlığınıza herhangi bir başvuru yapılmış mıdır? Konu ile ilgili araştırma yapılmış mıdır?
- 2- Bu yıl balık ölüm sayısının onbinleri bulmasının nedeni nedir? Balık ölümlerindeki ciddi artışa sebebiyet veren bu yılın geçtiğimiz yıllara göre farkı nedir?
- 3- Olayın meydana geldiği Asi Nehri Boğazı'na zehirli atıkların atıldığı iddiası doğru mudur? Evsel ve sanayi atıkları denize mi boşaltılmaktadır?
- 4- Çevre ve Şehircilik Hatay İl Müdürlüğü yetkililerine göre, "Kurum yetkilileri balık ölümleri ihbarı üzerine çevrede uzman ekiplerle inceleme başlatıp vatandaşlarla görüşmüş; ilk belirlemelere göre balık ölümlerine fabrika atığı ya da herhangi bir zehirli atığın neden olmadığını iletmiştir". Ancak kesin sonuç Tarım ve Orman İl Müdürlüğüne sudan alınan numunenin incelenmesi sonrası ortaya çıkacakken, herhangi bir zehirli atığın olmadığını söylemek gıda güvenliği açısından doğru mudur?
- 5- İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ekiplerince sudan numuneler alınmış olup, tahlil sonuçları neticelendirilmiş midir? Konuyla ilgili kamuoyuna bilgilendirme yapılacak mıdır?
- 6- Kıyıya vuran ölü balıklar, konu öğrenildikten hemen sonra ilgili ekiplerce neden bölgeden kaldırılmamıştır? İnsan sağlığının ve doğanın olası olumsuz etkilenme ihtimali neden ihmal edilmektedir?
- 7- Başka bir iddia olarak; balık ölümlerinin nedeni sulama bentlerinde suların tutulup, yeterince can suyu bırakılmaması ya da sulama sezonunun bitimiyle bentlerin aniden açılarak suyun yüksek debiyle akması etkisi ile bent içerisindeki balıkların şoka uğraması ise; bu yöntemlerin ekolojiye ve balıkçılık sektörüne olumsuz etkileri ve sürdürülebilirliği üzerine çalışmalarınız var mı?
- 8- Bakanlığınızın konuyla ilgili ileriye dönük çalışmaları var mıdır?

CEVAP:

Asi nehri üzerinde tarımsal sulama için yapılan bentler ve Büyükşehir Belediyesinin yaz aylarında şehir içerisinden az miktarda geçen suyun kotunun yükselmesini ve birikmesini amaçlayan bendi mevcuttur. Bu bentlerde biriken durgun sularda kanalizasyon atıkları, tarım ilaçları ve kimyasal gübreler birikmekte, yüksek nitrat, nitrit ve düşük oksijen seviyesi denizden iç sulara üreme göçü yapan türler üzerinde ölümcül olmaktadır.

Nehrin son 5 km. lik kısmında büyümekte olan yavru deniz balıkları, söz konusu bentlerin kaldırılması sonrasında olumsuz özelliklere, düşük oksijen miktarına ve farklı sıcaklığa sahip olan bu suya aniden yüksek oranda maruz kalmakta, bu dönemde nehir ağzının balık geçişlerine yeterli derinlikte olmaması nedeniyle her yıl yüksek oranda ölümler gerçekleşmektedir.

Ayrıca geçmiş yıllarda Asi Nehrinde, Suriye’de ve ülkemizde bulunan zeytinyağı tesislerinden kaynaklanan kirlilikten (Zeytin sıkma sonrasında oluşan atık su (karasu)) dolayı balık ölümleri olmuş ve bakanlığımızın buharlaştırma lagününü zorunlu tutması üzerine bu tür ölümler son bulmuştur.

Samandağ bölgesinde yaşanan toplu balık ölümleri ile ilgili bilginin İl Müdürlüğümüze ulaşması sonrasında, Asi Nehrine ve Asi Nehri kolları olan dere ile akarsulara arıtılmış atık su deşarjı yapan evsel ve endüstriyel sanayi tesislerine ait Atıksu Arıtma Tesislerinin deşarj noktasından İl Müdürlüğümüz elemanları gözetiminde Bakanlığımızdan akredite olan laboratuvar elemanları tarafından numune alınmıştır. Analiz sonuçlarının, İl Müdürlüğümüze gönderilmesini müteakip Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde değerlendirilecek ve sonuçları olumsuz çıkan işletme hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesi uyarınca idari işlem uygulanacaktır.

İl Müdürlüğümüz tarafından herhangi bir basın açıklaması yapılmamış olup, konu hakkındaki tek açıklama Hatay Valiliği tarafından 26 Eylül 2018 tarihinde yapılmıştır. Yapılan açıklama; “İlimiz Samandağ ilçesi sahil bölgesinde yaşanan toplu balık ölümleri ile ilgili olarak Tarım Orman İl Müdürlüğü ve Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından bölgede dört farklı noktadan su ve ölü balık numunesi alınarak Gaziantep İl Kontrol Laboratuvarına gönderilmiştir. Yapılan Laboratuvar incelemesi neticesinde balık ölümlerine neden olabilecek herhangi bir fabrika atığı veya zehirli kimyasal bulgusuna rastlanılmamıştır.

Toplu balık ölümlerinin neden ile ilgili yapılan araştırma sonucunda ise;

1. Çeşitli nedenlerle Asi Nehri üzerinde oluşturulan bentlerde biriken sularda yüksek miktarda atık su, gübre ve tarım ilacı kalıntısı bulunması sebebiyle nehir suyunda oksijen seviyesinin düşmesi,
2. Bentlerin açılması sonrasında az miktarda su içinde üreyen yavru balıkların aniden, yüksek oranda farklı sıcaklığa sahip ve düşük oksijenli suya maruz kalması sebebi ile, Asi Nehrinin denize dökülen kısmında üreyen balıkların ani değişen fiziksel koşullara uyum sağlayamadığı için toplu ölüm hadisesinin gerçekleştiği değerlendirilmektedir. Kamuoyuna saygı ile duyurulur” denilmektedir.

Bakanlığımız Asi Nehrine yapılan tüm atık su deşarjlarını kontrol altına almak hedefiyle denetim ve incelemeler yapmakta olup, bu doğrultuda HATSU yetkililerinin çalışmalarını titizlikle izlemektedir. Ayrıca Asi çevresindeki tüm sanayi tesisleri Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında denetlenerek Çevre İzni almaları sağlanmıştır.

Belirtilen diğer hususlarda Tarım ve Orman Bakanlığından bilgi alınmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

